

HUMANITIES INSTITUTE

Nil Berrak Çağlar Koçak

GEÇMİŞİN KUŞLARI - GÜNLÜK: 2 (1968 – 1969)

OKTAY AKBAL

Hakkında

Yazarın *Anılarda Görmek /Günlük 1(1967 – 1969)* isimli eserinin akabindeki, iki senelik dönemi kapsayan *Geçmişin Kuşları Günlük:2 (1968 - 1969)* 1994 yılında Can Yayınları tarafından çıkarılan baskısı incelenmiştir.

Konu

Oktay Akbal, günlük hayatında yaşadığı olayları, duygularını ve özellikle 1968- 1969 senelerinde hızlıca değişen Dünya düzeni hakkındaki olayları yazmıştır. Gerek kendi çevresi, gerekse işi gereği katıldığı sosyal ortamlardan çok sayıda edebi isimle olan anılarını ve gözlemlerini anlatır. Edebiyat Klüpleri; Türkiye’de ve Dünya’da artık usulen buluşma yerleri halinde gelmiştir. İstikrarlı olarak ideolojilere bağlılık azalmış, politik düzenlerin edebiyat üzerindeki baskıları artmıştır. Akbal’ında çevresinde düşüncelerini ve siyasi yönlerini değiştiren yazarlar mevcuttur. Hatta Atatürk İlke ve İnkılapları, düşünceleri gizli ve açık eleştirilmeye başlanmıştır. Siyasetin edebiyat alanına gözle görülür ağırlığı vardır, yazarlar; yazdıkları hakkında mütemadiyen hukuki süreçlerden geçerler. Ayrıca, siyasi ayrımlar sadece farklı görüşlerde olan kişiler arasında değildir, aynı görüştekiler de derecelenmeye tabi tutulur hatta, bunu birbirlerine kendi aralarında da yaparlar. Düzenlenen seyahatlerde uluslararası edebi çevreyi yakından tanıma fırsatı bulan yazar, durumun diğer ülkelerde de çok farklı olmadığını anlar. Türkiye’de ise zaman içinde insanların mutsuz, yorgun, bezmiş ve bıkkın olduklarına tanık olur.

KİŞİLER

Oktay Akbal	Eserin yazarı
Büyükbaba	Yazarın Büyükbabası
Anne	Yazarın Annesi
Kız	Yazarın Kızı
Jean- Paul Sartre	Yazar
Orhan Kemal	Yazar
Yıldız Kenter	Aktrist
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Yazar
Haldun Taner	Yazar, öğretim görevlisi, gazeteci
Napolyon Bonapart	Fransız asker, politikacı, Fransız İmparatoru
Sait Faik Abasıyanık	Yazar
Süleyman Demirel	Siyasetçi, Devlet Adamı, mühendis
Nazım Hikmet Ran	Yazar, şair
İsmet İnönü	Devlet adamı, asker,cumhurbaşkanı
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Yazar, şair.
Şakir Eczacıbaşı	İş adamı, fotoğraf sanatçısı, eczacı.
İlhan Selçuk	Yazar, gazeteci.
Charlie Chaplin	Sinema oyuncusu
Wolfgang Amedeus Mozart	Müzisyen
Bülent Nazif	Takma isimli yazar.
Özcan Ergüder	Oktay Akbal’ın arkadaşı
Rauf Mutluay	Edebiyat eleştirmeni
Sabri Esat Siyavuşgil	Şair ve yazar.
Adnan Ötügen	Eğitimci, yazar.
Nurullah Ataç	Eleştirmen, denemeci.
Tarık Dursun K.	Yazar
Cengiz Aytmatov	Yazar
Kemal Tahir	Yazar
Aclan Sayılğan	Yazar, oyuncu.
Karl Marx	Filozof

Eugene O'Neill	Yazar
Mao Zedung	Önder, devrimci.
John F. Kennedy	Eski Amerika Birleşik Devletleri Başkanı
Robert F. Kennedy	Eski Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanı.
Aristotle Onasis	Armatör
Fakir Baykurt	Yazar
Mahmut Makal	Yazar
Talip Apaydın	Yazar
Necati Cumalı	Yazar, şair.
Melih Cevdet Anday	Yazar
Memduh Şevket Esenal	Yazar, politikacı
Mirzakan İsmail	Özbek edebiyatçı
A.Louise Germaine de Stael	Yazar

1968

1 OCAK PAZARTESİ

Odasında içkisini içerek kitaplara dalar Akbal, çok sayıda ve birbiriyle alakasız eserleri okumayı sever. Lise vakitlerinde de aynı şekilde büyükbabasının kütüphanesinden bazı eserler alıp okuma alışkanlığı vardır, Büyükbabası ise okuduğu kitaplarla ilgili düzeltmeler yapar. *Mallarme*, en çok düzelttiği eserdir. *Mallarme*, *Verleine* ve *Rimbaud* hatta *Baudelaire* bile düzeltmelerden en çok nasibini alması gereken eserlerdir. Akbal, sık sık eski anıları düşünür.

HEP O KÖY

Akbal ve kızı Kent Oyuncular'nda Küçük Devler isimli oyunu izlerler. Köyle alakalı, romanlardan ve sıradan eserlerden oldukça sıkılmıştır. Defalarca aynı şeylerin yinelenmesi "okunan, bilinen, ezberlenen klişeler" sunulması yeniliğin önünü kapatmaktadır. Köy yeni bir şeyler ifade etmez. Ne var ki, Baykurt, Makal, Apaydın bu gerçekliğe farklı bir bakış açısıyla yaklaşmışlar.

2 OCAK SALI/ CHAPLIN'DEN RENOIR'A DEK...

Akbal, yaşadığı yüzyıl dahilinde en önemli sanatçılardan birini Cahplin olarak düşünüyor. Chaplin 1919 senesinde "En çok sakındığım şeylerden biri aşırılığa düşmek ya da bir nokta üzerinde fazla durmaktır." demiş. Akbal'a göre O, birçok şeyi önceden algılayıp, özümsemiş. Özellikle, insanı anlamak için gösterdiği çaba, kendisinin sanatında yüksek bir noktaya çıkarmış. Türk Dili Sinema Özel Sayısı'nı okuyan Akbal, Chaplin, Sica, Antonioni ve Fellini hakkında yazılarla karşılaşır. Renoir'in oğlu Jean, kendisini hayli etkilemiştir. Jean, öykü anlatımının sanat için önemiyetini, her insanın evrenden bir eser olduğunu ve sanat ve sanatçının insan ruhunu, yalnızlığını anlatmaktaki rolünü vurgulamıştır.

9 OCAK SALI/ BİR ŞAİRİN MEKTUPLARI

Akbal, çok az şiiri olan fakat şiire tutkuyla bağlı Mallerme'nin mektuplarını okumaktadır. Kendisi henüz 23 yaşındayken , kendini oldukça yalnız, yaşlı, bitmiş ve tükenmiş hissetmektedir. Bu mektupların temelinde hep bir kriz duygusu hakimdir. Ancak, elli bir yaşında intihar etmeyi düşünen başka bir şaire de, bunun için erken olduğunu söyleyerek vaz geçirmeye çalışmaktadır.

12 OCAK CUMA/ MUTSUZLUK, MUTLULUK

Agnes Varda'nın Mutluluk isimli filminde hep Mozart'ın mutluluk havası veren müzikleri hakim. Akbal, Mozart'ın "mutluluk bestecisi" olmasına anlam veremiyor, kendisinin oldukça üzücü bir hikayesi olduğunu düşünüyor. Akbal'a göre mutluluk "güzel bir bencillik!" tir. Hayatı yaşanmaya değer yapan ancak kimsenin yaşarken anlamlandıramadığı bir duygudur, sonra biter mutsuzluk başlar ve yine yer değiştirirler.

25 OCAK PERŞEMBE/ ANNEMİN BAŞINDA

Akbal'ın annesi rahatsızdır, Fatih'teki evde annesine refakat etmektedir. Vakit gece yarısını geçtiğinde insanlar yalnızlıklarını daha derinden hissederler diye düşünür, sokaklarda sessizdir. Annesini kaybetme endişesini taşımaktadır. Eski kitaplarına, dergilerine bakar.

1 ŞUBAT PERŞEMBE/ BENCİLLİKLER

Blasatti'nin bencilliği işleyen filmini izliyor Akbal. Filmde herkes bencil, özellikle karakterin karısı, sadece kendini düşünüyor. Aslında bu dünya tamamen bencil, herkesin ilk düşüncesi kendisi.

Atasözü bile bunu diyor, “önce can sonra canan” Zaten insan “cananı” düşünürken bile esasında kendisini hedef alıyor. Filmin yazarı aslında en nihayetinde mutluluğa beçilliklerle varılmadığının farkına varıyor.

5 ŞUBAT PAZARTESİ/ TOPLUMCU BİREYÇİLİK

Takma isim olduğu belli olan “Bülent Nazif” isimli yazar, Hisar Dergisi’nde Akbal’ı eleştirir. Kendisinin toplumcu görüşü, toplumcu sanatı benimsemiş görüldüğünü, TİP’ten aday olduğunu velhasıl “öykülerinde bireysel konuları” ele aldığını yazmıştır. Akbal’ın bu durumunu komik bulur. Akbal, toplumcu görüşü savunduğunu, duygu ve düşüncelerinin bu yönde olduğunu kabul eder fakat toplumcu yazar olmanın bireysel konulara el sürmemesi anlamında düşünülmesine anlam veremez, bunu yanlış bulur.

9 ŞUBAT CUMA/ İKİ KİTAP DAHA...

Akbal; yazdığı denemeleri bir kitapta toplamak arzusundadır, hatta 1953 senesinde *Konumuz Edebiyat* ismini bile bulmuştur. Neredeyse altmış tane, sanat, edebiyat ve kültür hususundaki yazılarını nihayet toparlayabilmiştir. Önümüzdeki ay çıkacaktır, aynı zamanda yine *Günlerde* isimli eseride çıkacaktır. Akbal sevinçlidir.

16 ŞUBAT CUMA/ BİR GECENİN İÇİNDEN

Akbal, arkadaşı Özcan Ergüder ile uzun yılların ardında Otağ’da sohbet eder, geçmiş zamanlar hakkında dertleşirler, edebiyattan ve sanattan uzun uzun konuşurlar. Arkadaşı ayrılınca Akbal, İstiklal Caddesi’nde yürür, eski dostlukları, hatıraları düşünür, anar ve arar. Saraçhane’de, Cumalı’nın Susuz Yaz filminin galasına katılır. Cumalı ile bir süre beraber oturur, Cumalı eserini izlerken duygusallaştığı için seyretmeyi çok da istemez ama genede kalır.

8 MART CUMA/ BRUTUS’UN ERDEMİ

Sezar’ın sözü “Sen de mi oğlum!” bundan sonra kaçmış ve yakalanacağını anlayınca da karnına kılıcını batırmış. Akbal, burdaki eylemden çok sözün önemli olduğunu düşünüyor. Sezar, Galya’ya gitmiş Vercingetorix ile yaptığı savaşın galibi olup O’nu tutsak etmiş. Buradaki savaş ve meydana gelen olaylar unutulmuş olmasına rağmen, söylediği “Geldim, gördüm, yendim.” Sözleri hala hatırlanıyor. Brutus’ün ölmeden evvel söylediği “Ey erdem” sözü, aslında kendisi için mi? Bu konu çok uzun tartışılacak, yazılacak bir konu. Akbal, bunların üzerine uzun uzun dalıp gider.

20 ŞUBAT SALI/ BİR TARİHÇİYLE

Akbal, ödüllü bir tarih yazarı ve Kurtuluş Savaşı uzmanıyla sohbet eder, Akbal, büyükbabasının anılarından bahseder. Özellikle, 31 Mart Vakası ve İkinci Meclisin Anayasa Komisyonu gibi konular hakkında yazmasının faydalı olacağı konusunda tavsiyelerde bulunur fakat, tarihçi Akbal’ın babasının anıları ile ilgilidir ve kendisini tanımaktadır. Akbal, babasının 46 yaşındayken vefat etmiş, kendi dünyasında, alingan, hassas bir avukat olduğunu ve anılarını yazmadığını anlatır. Sonradan Akbal, tarihçinin büyükbabasını tanımadığını kendisini de Oktay Rifat ile karıştırdığını anlar. Kendi dedesi, Nazırlık, milletvekilliği yapmış olan, Kürt Mustafa Divanı Harbinde idam ile yargılanan ve Akbal’a göre tüm bunlarında ötesinde *Küçük Paşa* romanının yazarı, Ebubeker Hazım’ı tanımamaktadır. Tarihçi bunları duyduğunda kısa sürede ayrılır Akbal’ın yanından.

19 MART SALI/ SUÇUMUZ EDEBİYATI SEVMEK

İlhan Selçuk, Cumhuriyet’teki yazısında güncel politik ve ekonomik gündemlerden ötürü edebiyattan uzak kalmaktan yakınmaktadır. Hatta, artık kendi keyfince bir edebi eseri okumak suçluluk hissiyatı yaratmaktadır. Sartre “Aç bir çocuk karşısında benim ‘Bulanıtı’ romanım ağır basmaz, aç bir dünyada edebiyatın işi nedir?” demesine rağmen yazmaktan vaz geçmemiştir. İlhan Selçuk sanki edebi eserlere dalmayı suç sayar gibi düşünerek kültür, sanat ve edebi sorunlara yer vermiyor. Peki, yolsuzluk, emperyalist düzen ve toprak sorunları gibi konular edebiyata dahil değil mi? Edebiyat sadece “güz yapraklarına bakıp düşlere dalmak mıdır?”

2 NİSAN SALI/ O ÖYKÜLER

Nerval “Düşler ikinci yaşamdır” demiş. Akbal içinde öyledir, her gece sayısız öyküyü, düş olarak yaşamaktadır, yazmak ister her gece, yazmadığı vakit o düşlerin, öykülerin istilasına uğrayacaktır. Bir şekilde yazamaz. Yazdığı zaman o düşlerden bağımsızlaşacaktır ve onları başkalarına gönderecektir. Bazen, kendi okurlarından mektuplar alır, okurlar eski kitaplarıyla alakalı çeşitli sorular sorarlar Akbal’a, ne var ki, eski yazıları Akbal için birer yabancıdır. Bundan sonra; O’nun için yazmak istedikleridir önemli olan.

3 NİSAN ÇARŞAMBA/ "BÖYLE YAZILMAZI!" DENİLİR Mİ!

Rauf Mutluay, Yeni Ufuklar'da, "Devlet Ana Olayı" yazısını değerlendirir. *Devlet Ana*, bir romandır, 'olay' değildir. Bazısı bu romanı çok beğenebilir, bazısıda beğenmez. Mutluay, yazısında; yazdıklarının eleştirilmediğini, okumasının ardından ilk izlenimlerini yazdığını belirtiyor. Biraz daha okumanın ardından, asıl eleştirilerini yazacağını söylüyor. Akbal, buna anlam veremiyor, ilk izlenimlerin bir heyecan duygusunun ardından olduğunu ve bu izlenimlerin hata yaptırabileceğini, yanlışlanabileceğini belirtiyor. Nitekim, kendisi de romanı okurken sıkıldığını, okumayı ertelediğini söylüyor fakat "sevmedim, beğenmedim, diyen yazan birine kızmak neden?" diye sorguluyor.

5 NİSAN PERŞEMBE/ ÖZDEYİŞLER YALANDIR

Akbal'ın "Mutluluğun sonu mutsuzluktur" sözleri A. Turgut tarafından beğenilmemiş, bu özdeyiş yalnız bu kadarla sınırlı değil, "Ama mutsuzluğun sonu muhakkak mutluluk değildir." Gerçi, Akbal, iddialı özdeyişler söylemeyi ve yazmayı da sevmez. Uzun olmayan cümlelere kurarak, hayatın gerçekleri ile alakalı "felsefeye dalmalar" gülünç yaklaşımlardır O'nun için. Kaldı ki, önceden söylediği aslında bir "takılmak" gibidir. Turgut, güncelerin mahremiyeti ile ilgilide rahatsız. Akbal ise bu hususta güncelerin mahrem olması gerektiği kanaatinde değildir.

4 MAYIS CUMARTESİ/ KONGRE EĞLENİYOR!

Dil kongresi'nde, DP Bakanı, "Baki'nin yaşadığı günde o şiiri herkes anladı, çünkü herkes o dili konuşurdu" demiş, daha neler neler şeyler söylemiş olan bu kişinin Yassıada'daki günlerindeki sıkılgan hali ve Kongre esnasındaki yüksek sesli tutumu Akbal'ı şaşırtıyor. Kongre'de edebiyat ile alakalı olan tüm isimlerin müşterek kaygıları, belki de takıntıları "dilimize tasallut ediyorlar" üzerine. Türk dili içerisindeki arınma esasen Osmanlıcaya duydukları derin hasretten kaynaklı. Bir Akademi tertip etmek suretiyle, koltuklara geçerek yeniden kongreler yapmak ve görüşlerine uygun kişiler ile 18 sene evvel yaptıklarını yapmaktır istedikleri. Ne var ki, yapacakları "solukları daha kesilmiş olarak..." toplanmaktır. Akbal, Belediye Sarayının toplantı salonunda, basına mahsus yerde, genç bir bilim insanının esasında bilimle örtüşmeden, politikacı gibi gerici çevreden menfaat beklentili sözlerini dinliyor.

5 MAYIS PAZAR/ İHYA'SI İSTENEN...

Akbal, dilkongresinde, konuşmaları dinlemektedir, genel kanaat; dilin bir çıkmazda olduğu temelindedir fakat bunu kurtarmak isteyen kişiler zaten gerici tabanlıdır. "Dünü unutturmak isteyenler var" diye sözler söylenmektedir. İdeolojik yapılar alttan alta sorgulanmaktadır, gizli veya açık bir propaganda mevcuttur. Akbal, sinirlenmeye başlamıştır, "millet düşmanları" gibi sözlere, acaba bu sözler Atatürk'e mi söylenmektedir?

6 MAYIS PAZARTESİ/ "İNCİ" AKADEMİSİ!

Dil Kongresinde bazı kişilerce söylenen sözlere Akbal "İnci" diye isim koyar. Önemli gördüğü cümlelerin Akbal alıntılarını aynen yapar. Bunlar; "Türk dilinin son otuz yıldaki büyük talihsizliği..." (N.S. Banarlı), "Kıtıl gününün hesap günü gelmiştir" (D. Ayverdi), "Eski harflerle 200 bin basılan gazeteler vardı" (N. Nazif), "Dilin ıslah edilmesi, deevletin gayret sarfetmesi lazım" (İ. Kahraman), "Radyoyu sosyalistler, komünistler istila etti" (T Banguoğlu), "Tüketim, bölge diyorum. Ölü dili yaşatmak istiyorlar" (A. Ötügen), "Bir cehil içindeyiz" (S.E. Siyavuşgil), "Dil meselesi politik, ideolojik bir konu değildir" (Timurtaş), "Harici dahili düşmanlara karşı mukaddes cihat açmalıyız" (A. N. Tarhan), "Osmanlıca'yı biz anlarız. Şu lisanın güzelliğine bakın" (Ulunay), "Uydurma her kelimeye beş lira veriyorlar" (S. Karayavuz), "Dil bir tasalluta, suikaste maruzdur" (A. E. Yalman), "Ben onun dediğini anlamıyorum, o beni anlamıyor" (F. K. Gökay), "Eğitilmiş köfte denebilir mi?" (M. Turan)

11 MAYIS CUMARTESİ/ SAİT FAİK ÖDÜL TÖRENİ

Darüşşafaka Cemiyeti, Sait Faik Ödülü için, Perapalas'ta yemek tertip eder, Akbal'ın tanıdığı sadece az kişi yemekte mevcuttur. Ne yazık ki, sanat ve edebiyat dünyasından önemli isimler davet edilmemiştir. Akbal, anlamıştır "Bir anma, bir kutlama töreni bile yapmasını bilmiyoruz, bilenlere de danışmıyoruz" Başkan Sabri Esat; gazetelerin ana sayfalarının "politikacılarımıza ve canilerimize mahsus" olduğunu belirtmiştir. Sanat ve sanatçıya olan ilgisiz tutumu eleştirir. Ancak bu tutumları sonlandırmak için de yapılan bir şeyde mevcut değildir. Kaldı ki, bu gecede olması gereken isimler davet edilmemişlerdir. Sait Faik Ödülleri için gazetelerde haber çıkmaz, nitekim haberleri de yoktur.

12 MAYIS PAZAR/ TOPÇU ŞAİR

Akbal, Apollinaire tarafından 1 Kasım 1915'te yazılan günceyi okumaktadır. Yazar o esnada savaşta, topçu olarak görev yapmaktadır, savaşın çirkin yüzüne hiç girmeden bataryasındaki şair dostları

hakkında yazar. Arkadaşlarının bazıları işçi, memur gibi çeşitli mesleklerde çalışmaktadırlar. Akbal, Apollionaire'nin bu notlarından çeviri yapma istediği duyar.

17 MAYIS CUMA/ ATAÇ'IN BİR MEKTUBU

Ataç, "Öyle düşünülmemiş, gelişigüzel konulmuş kurallara uymayı boynuma borç saymıyorum" demiş, kendisi vefat edeli onbir sene kadar olmuş. Sabah gazetelerde, Ataç hakkındaki yazıları okuyan Akbal, kendisinin yazması gerektiğini, bu konuda geç kaldığını fark eder, hüzünlenir. Ataç'ın kendisine evvelden yazdığı mektuplara bakar, bir tanesini bulamaz, başka şair dostlarının mektuplarına da göz atar. Ortalık biraz dağınıktır. Ataç'ın 18 Ocak 1949 'da yazdığı yazısında; dil kullanımı ile alakalı tavsiyeler vermektedir, özellikle Fransızca cümle yapısının kolaylığı ve bunun okuyucunun kavramasındaki katkılarını anlatır.

19 MAYIS PAZAR/ İKİ BAŞINA YÜRÜRKEN

Necatigil'in son zamanlardaki şiirlerini ve yazılarını okumak ve anlamaktaki güçlükten bahseder Akbal. "bari şair anlatsa da anlasak" demiş örneğin Yetkin. Kimi yazarlarda aynı düşüncelerdedir, "On kez okusak gene de giremiyoruz ya içine bazılarının" diye düşünür. Şiirin ve şairin bir alışkanlık yaratmasıdır aslında konu olan, alışılmışın dışındaki eserlerde bir sinir duygusu bile olabilmektedir.

20 MAYIS PAZARTESİ/ MARX, MAO, BİR DE MARCUSE

Akbal, Marx ve Mao'nun ardından yine bir M'nin varlığını anlatır. Marcuse bir Felsefe profesörüdür ve Alman Yahudisidir. Marcuse de, hippilerin dağınık hayatlarının izahatını yapmaktadır, Gençliğin us kavramı üzerine sorgulama yaptığını söyler. Bazı devletlere karşı eleştirilerde bulunur.

25 MAYIS CUMARTESİ/ YAZILMAYAN YAŞANTILAR

"Kişi kendinin düşmanıdır" der Akbal, bu sebeptendir ki, kendisinin tuttuğu sayısız not olmasına rağmen yazmak konusunda çekimserdir. Tekrar aynı şetleri hatırlamayıda sevmemektedir. Kendinin geçmiş versiyonlarını da beğenmemekte hatta biraz da hicap duymaktadır.

29 MAYIS ÇARŞAMBA/ KALABALIKTA DAĞILIŞ...

Akbal, Yugoslav Başkonsolosluğu tarafından düzenlenen kokteylde arkadaşları ve tanıdıklarıyla sohbet etmektedir, Kendini lüzümlü olan veya olmayan konuşmalar yaparken bulur, hatta bazen kendisini de tanıyamadığından, dağılmış gibi duygular içinde olduğundan yakınıdır. Zamanın birey üzerindeki etkilerini anlatır. Gecenin ilerleyen saatlerinde arkadaşları Ediz, Dağlarca, Cumalı, Fahri Kaya, Tarık, Necati, Yıldız Kenter ile sohbet ederç Taksim'de Otağ isimli mekana gider. "Geceler hep geçecek. Masalar değişecek. İnsanlar serüvenler, aşklar, kadınlar..." diye düşünür Akbal, gece dönerken gene yabancılik hisleri içini kaplar.

6 HAZİRAN PERŞEMBE/ KENNEDY'LER TÜKENMEZ!

John ve Robert Kennedy'nin ardından yine Kennedy Ailesinin bir ferdi öldürülmüştür. Muhtemelen sıra Edward'da diye düşünür Akbal, birkaç senede bir yine aynı haberi duyacağız der, kırk yaşındaki başkan adayı, oldukça büyük bir kalabalık içinde silahla vurulmuş. Ne var ki, bu aile bu ailenin yaşayabilmesi için başkanlıktan uzak durmalarının şart olduğunu anlasalar güzel olacak . Edward ne yapacak? O ve diğerleri? "Delinin biri Kennedy'yi vurdu" bu sözler mi konuşulacak gene?

11 HAZİRAN SALI/ GÜLDÜRÜ ÇAĞINDAYIZ

Akbal, Mason Brown'ın, O'Neill için yazılan yazısını okuduğu esnada "Sanat yapıtıdır yalnızca mutluluk veren. Acı, sanat dışındaki şeylerde gizlidir.", "Çırlıçıplak seviyorum yaşamı. Benim için yaşamın çirkinliği bile güzel." Eugene O'Neill, Türkçe'de çok sayıda oyunu yayınlanmış fakat az sayıda eseri sahneye yansımış olan bir tragedya yazarıdır. Zaman daha ziyade 'güldürü' türü eserler açıktır ve hep onlar mevcuttur. İşte bu sebepten O'Neill'in tutunması güçleşmiştir. Duyguyu merkeze alan ve bu türde eserler veren bir yazarın, "duygusuzluğun başlıca erdem sayıldığı bir toplumda" güldürüye yenik düşmemesi olanaksızdır. O'Neill'in, 'acı', 'mutluluk', 'sanat' kavramlarını ifadesi de ayrıca oldukça anlamlıdır.

18 HAZİRAN SALI/ FLAUBERT'İ OKURKEN

Eyüboğlu tarafından çevirisi yapılan, Flaubert'in *Ermiş Antonius ve Şeytan* isimi eserini daha evvelde okumuş Akbal, eserin algılanmasının kolay olmadığını, kitabın tadına varınca, sindirerek okuyunca ise, eseri ve çevirinin başarısına hak verdiğini belirtiyor. "Sanattan başka konuşmaya değer ne var?" sözlerinin sahibi olan Flaubert'in sohbet edebilecek insan bulmaktaki güçlüğü ve "Güzellik çağı sona erdi. İnsanoğlu tekrar güzelliğe yöneliyor belki, fakat şimdilik buna ihtiyaç duymuyor. Sanat geliştiği

ölçüde bilime benzeyecek, tıpkı biliminde gittikçe sanata benzeyeceği gibi.” Sözlerini düşünen Akbal, kimi çevreler tarafından, revaçta olmayan bir yazara karşı övgülerinden dolayı eleştirilceğini düşünse de, bu hususta ‘moda’ kavramına inanmıyor, buna Eyüboğlu’nda inandığını düşünmüyor.

29 HAZİRAN CUMARTESİ/ ÇOK SEVİLİ OLUNCA...

Jose Cabanis’in bir yazısında “Erkekleri tanıdıkça, kadınlara hak verirdim. Ama Bayan Stael’in mektuplarını okuduktan sonra içime bir kuşku girdi” sözlerinin sahibi Madam de Stael hakkındaki şüphelerine yer verir. Stael’in benzer zamanlarda farklı erkeklere, yalvarır tarzda davetkar mektupları mevcuttur. Bununla da kalmaz, kendi eşine de aşk dolu mektuplar yazar. Albertine de Stael’in kimin kızı olduğu da meçhuldür. Sevgilileri arasında meşhur yazar Constant’da vardır.

17 TEMMUZ ÇARŞAMBA/ ARKANSAS ALTINI

Akbal, sıcak bir günde sinemada Ankanas’ta altın arayan Almanları konu alan bir filmi izlemektedir. Melih Cevdet ile karşılaşmış birlikte izlemeye koyulurlar. Sonradan daha evvelde izlediklerini anımsarlar ama işin güzel yanı bir dost ile zaman geçirebilmektir.

19 TEMMUZ CUMA/ GERİCİ ‘İLERİCİLER’

Akbal, defalarca izlediği “Bir Kavuk Devrildi” oyununu izlemeye gider. Neredeyse oyundaki birçok yeri ezbere almıştır. Oyun film olarakda gösterilmiştir. O’na göre eserin eskimemesi, hep güncel kalması, “çağının kafasından, anlayışından, çok ötede oluşundan”dır.

25 TEMMUZ PERŞEMBE/ CAĞALOĞLU’NDA ‘SAVAŞ’

Cağaloğlu’nda üniversite öğrencileri karşılarında eli coplu görevliler arasında korkutucu bir savaş meydana gelmektedir. Gençler benimsedikleri ülkünün heyecanı içerisinde Demircioğlu’nu sembolize eden tabutu valiliğin önüne bırakmaya çalışmaktadır. Görevlilerin korkusu bu olaylara ilaveten halkında ayaklanmasıdır. Oktay Akbal; Atatürk gençliğinin, ilkeleri savunma bilincinden emindir, *Nutuk*’taki bazı kesitleri hatırlar. Günün sonunda ise hem üzgün, kızgın hemde gururlu hissetmektedir.

28 TEMMUZ PAZAR/ TERCÜME DERGİSİ DE ANI OLDU

AP İktidarı kültür işlerinde bir hayli ilgisizdir, özellikle Demirel ve Ertem Tercüme Derdisi’nin yeniden çıkıp çıkmayacağına aldırılmazlar. Dergi Yücel’den kalan hoş bir hatıradır, Mektup Özel Sayısı 1950 yılından 1964 yılına kadar on dört sene sürmüştür. Cimcoz’a Tanpınar tarafından yazılan mektupta, “Türkiye’de cemiyeti itham etmeden konuşmak kabil değil. Bu sadece cemiyetin kabahati olmasa gerek. Hepimiz nefsimize karşı müdafaa halinde yaşıyoruz ve hepimiz birden üstün bir mücrim arıyoruz” demiş, Tarancı’nın Saba’ya mektupları da mevcut Özel Sayı’da. Voltaire, Rimbaud, Pound, Joyce ve Shaw gibi isimleride içeren eser, Akbal’a göre “aylarca elden düşürülmeyecek” niteliktedir.

2 AĞUSTOS CUMA/ YAZMAK, KONUŞMADAN...

“Bir ilke: Konuşulan şey yazılmaz.” Çok konuşan insanların oldukça az bunu yazıya döktüklerini anlatır Akbal, bunun sebebi konuştukları vakit konuyu artık bitirmeleri bir nevi rahatlamalarıdır. Belli bir konu tartışılmasının ardından da ehemmiyetinin azalmasıdır. Kendisi de, yazacağı bir öykü veya roman üzerine önceden veya sonradan konuşmaktan hoşlanmıyor. Eserin yayınlandıktan sonra konuşmayı belki uygun buluyor. Düşünülen bir şeyin önceden ‘şunları yazacağım’ şeklinde dillendirilmesi veya baskının ardından konuşulmasını bile tasvip etmeyip, başkalarının bunun üzerinde söz hakkı olduğunu, onlar tarafından değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyor.

3 AĞUSTOS CUMARTESİ/ NAZIM İÇİN

Akbal, Fahri Kaya’nın Sesler’de, Nazım Hikmet’in kendisinden otuz yaş kadar küçük olan üçüncü veya dördüncü eşi Vera ile yaptığı görüşmeyi okumaktadır. Nazım Hikmet’in sesi arka fonu banttan çalmaktadır, Vera Nazım Hikmet’i övgü ile anar. Bir seferinde Vera Steinbeck’in bir romanını beğenmiş, Vera’yı oldukça kışkırdığı bilinen Nazım Hikmet ise Steinbeck’i yermiş ve kendisinden daha başarılı bir roman yazacağını belirterek *Yaşamak Güzel Şey Be Kardeşim* isimli eserini kaleme almış. “Sevdiklerinin gözünde, kafasında ‘yalnız’ o olacak, benzersiz, rakipsiz!” Görüşmede Vera, Nazım Hikmet’in memleket özleminden bahseder. Yazarın vefatından birkaç ay evvel uçakla Tanganika’ya giderken, uçağın Türkiye semalarından uçuşu esnasında, Hikmet, uçağın bir şekilde arızalanmasını ve Türkiye’ye inmesini dilemiş. Bu düşünceler Akbal’da bir ürperme yaratır, özellikle ölmekten korkmadığını ancak ölmenin ağrına gittiğini sözleriyle belirten Hikmet’in “Üçüncü kattan tabutunu nasıl aşağı indireceklerini düşünmüş.” Türkiye’ye daha sonra hiç gelemez.

13 AĞUSTOS SALI/ ŞEMSİYELERİN ŞİİRİ

Radyoda önemli müzik insanı Mimaröglü, caz operası hakkında tatlı tatlı konuşuyor. Akbal, gecenin ilerleyen zamanlarında Legrad'ın güzel meleodileriyle hayale dalıyor. Mimaröglü'na göre Legrad, Debussy tesiri ile Legrad eserlerini yapıyor.

17 AĞUSTOS CUMARTESİ/ ROMAN YAZMAK

Akbal, bir roman yazma aşamasındadır. Romanı, yazıyı çok uzun uzun yazmayı sevmez, uzatmak O'na göre arayı doldurmak, yalan katmak anlamına gelmektedir. Bu zamana kadar kısa iki adet roman çıkarmıştır. Zaten yazdığında neler olacağı hususunda da çekimserdir, bazı çevreler eserini 'roman denemesi' olarak tanımlayacaklardır. Kötü demeleri bile çok önemli değildir Akbal için ama bu 'roman denemesi' tanımlamasını sevmez hiç . *Düş Ekmeği*, elbet bitecektir, kim küçümserse küçümşesin, Akbal kendisi için yazacaktır.

23 AĞUSTOS CUMA/ ÇEK OLMAK

Prag, on iki senenin ardından tekrar Rus tankları ile çevrelenmiştir. Kruşçev Macaristan'a, Brejnev - Kosign Çekoslovakya'ya gene bu şekilde yani; Satalin yöntemleriyle girmişlerdir, demek ki Stalin usüllerine geri dönmek hevesindedir. İşin doğrusu; 2. Dünya Savaşı akabinde Stalin, "zor kullanarak bir ülkeyi ele geçirmemişti. Stalin'den daha baskın mı çıktı ardından gelenler?" Özgür hayat isteyen yazarların ve sanatçıların akıbetinin ne olacağı belli değil, Ruslar Çekoslovakya'da, Amerika ise Vietnam'da. Sosyalizmin hudutlarını arttırmak arzundaki reformist Dubcek veya Cisar gibi isimlere ne olacak? Kaldı ki Sovyet iktidarı bunu istemezken.

24 AĞUSTOS CUMARTESİ/ EDEBİYAT TADINDA

Bozkırdaki Çekirdek romanında "küçük ülkelere saplanmış küçük ülkücülerin kasıntı güveni vardı." Bu eserde geçen 'kasıntı' sözü, aslında Bay Tahir'in "küçük ülkücü" sözleriyle arayışıdır. Memduh Şevket Esenal ise; kararı belirlediği 'densizlere' çaldığını ifade ediyor sözleriyle. Esenal aynı zamanda hem usta bir politikacı hem de bilinen yazar, şimdi de CHP'nin genel sekreterliğini yürütüyor, ne var ki, Akbal O'nun sözlerine anlam veremiyor. "Roman yazacağım, hele köy enstitüleri ülküsünü kökünden yıkacağım" sözlerinin sahibi Bay Tahir, hem sanatını özellikle kendisini düşürüyor.

26 AĞUSTOS PAZARTESİ/ DENİZİN KANI

Tarık Dursun K. Tarafından yazılan *Denizin Kanı* romanını Akbal beğenir, ne var ki, yazarın yeterince hatırlı çevresi olmadığından roman popüler değildir. Tarık Dursun K. yazının her dalında eser verme arzusunda olan, kalemiyle para kazanan bir isimdir. Yazılan tek bir roman ile bir yazarın geçinebilmesi epey güçtür. Gazeteler de aynı zamanda böyle yazarlara yeterince önem vermezler. Oysa eserleri çok başarılıdır, *Sabah Olmasın*, *Denizin Kanı* gibi. Sadece Mutluay, Tarık Dursun K. ile alakalı beğenisini sunuyor. Yaz boyunca uğraşılan yazılan romandan yazarına ancak iki, üç bin lira para geliyor. Üstelik, basımdan sonra ilgi görmek yerine yergilere maruz kalıyor.

15 EYLÜL PAZAR TRENDE/ SİRKECİ'DEN ÇIKTIK YOLA...

Tren yolculuğunda Akbal, çevredeki istasyonları ve yerleri izler. Uzun süredir arkadaşlarıyla sohbet halindedir. Joyce'nin *Ulysses*'ini okur aynı zamanda. Bu eser O'nun hep yolculuklardaki eşlikçisidir. Sabaha ilk Sofya'ya varacaklar, Bulgaristan turunun ardından Romanya, Ukrayna ve Moskova'ya gideceklerdir.

18 EYLÜL ÇARŞAMBA MOSKOVA/ İLK İZLENİM 'KUĞU GÖLÜ'

Akbal, Kızıl Meydan'a yakın olan Moskova Oteli'nde camından Kremlin Kuleleri trafındaki Kızıl Yıldızı izlemektedir, gecenin geç saatlerinde odasında tek başınadır. Kuğu Gölü balesini Kongreler Sarayında izlemiş olmanın büyüsunü hala yaşamaktadır. Altı bin kişi olduğu salonda, muazzam eseri tarif edebilecek sözleri bulmakta zorlanmaktadır. "Şiir deriz anlatamadığımız güzelliği tanımlamak için" diye düşüncelere dalar. Gorki Caddesinde, Moskova'nın eksi derecelerdeki soğuklarında turlarlar. Lenin'in mezarını görmek için epey büyük bir kalabalık vardır.

19 EYLÜL PERŞEMBE/ TAŞKENT'E TUPOLEV GİDER

Akbal, Özbekistan başkentine gitmek için uçakta yolculuk etmektedir, Taşkent'teki Asya Afrika Yazarları Sempozyumu'na davetlidir diğer yazarlarla birlikte. Değişik milletlerden yazarlarla dostluk kurar. Hayatında ilk defa bu kadar devasa bir uçağa binmiştir. Türkoloji mezunu Tefvik ile sohbet ederler, kendisi *Yeni Türk Şiiri ve Fazıl Hüsnü Dağlarca* ile alakalı tez hazırlamıştır. Akbal ve Tefvik'in sohbet edecek fazlaca konuları olacaktır bu sebepten dolayı.

22 EYLÜL CUMA ÖĞLE/ ÖZBEK DOSTLAR

Akbal, Taşkent'i gezerken, emsallerini Stuttgart, Roma ve Paris gibi kentlerde gördüğü bir satış yerini gezer, onlara göre içeride sade eşyaların olduğu ve çok çeşitli olmayan ürünler satılmaktadır. Demek ki, buralara karşı 'önyargılı' olduklarını düşünür. Sovyetler ve Özbekistan gibi 'geri' yerlerde halkın fakir, aç olduğunu düşündüklerini anlar. Özbekler ise kendilerine özgü ve çok yakışmış olan takkeleri, kırmızılı kadınları, kızları ve Anadolu halkına çok benzeyen yüzleri ile kendi gerçekliklerini sunmaktadırlar. Kenti daha derin gezdiğinde, dört sene evvel meydana gelmiş depremin etkileri hala mevcuttur. Azeri, Gürcü, Ukraynalı ve benzerleri " Her Cumhuriyet bir mahalle kurmuş" lardır. Akbal ile gezen Mirzakan İsmail isimli Özbek edebiyatçı "Keşke Türkiye de burada böyle bir mahalle kursaydı" diyerek düşüncelerini ifade eder.

GECE/ KİTAPLAR, YAZARLAR

Asya- Afrika yazarlarının eserleri Hamza Tiyatrosu'nda teşhir edilmektedir. Reşat Nuri, Aziz Nesin, Orhan Kemal gibi isimler Türkiye'ye ayrılan yerde bulunmaktadır. Akbal'ın elli, altmış bin baskıya ulaşan kitabı mevcut değildir orada. Şaşkıncı Akbal. Yaşar Kemal'e ve Nazım Hikmet'e ait olan büyük ebatlardaki fotoğraflar sergidedir. Liste olarak son on senenin çevirilerini bulmak mümkündür. Reşat Nuri'nin *Çalı Kuşu* isimli romanı on beş baskı rakamına varmıştır.

21 EYLÜL CUMARTESİ/ İLK KONUŞMALAR

Akbal, Hamza Tiyatrosu'nda şairler, yazarlar, Özbek gençleri ve izleyicilerden oluşan sempozyumdadır. Asya Afrika Yazarlar Birliği de sahnede bulunmaktadır. Kalabalığın insanı heyecana sürükleyen bir tarafı vardır. Azimov 'soyut hümanizm' ile alakalı görüşlerini açıklar. "Yazarın milyonlarca insanı aldatmaya hakkı yoktur" sözleri Akbal ve diğer isimler tarafından alkışlanır. Akbal'ın kendisinin yazar tarafı hakkında bilgisi mevcut değildir, eserlerini henüz okumamıştır. Ne var ki, politikacı tarafı su götürmez. Yusuf Essabayı adındaki Mısırlı romancı mütemadiyen söylev verme halindedir. Genellikle, bilinen, alışılmış siyasi ifadelerle geçer sempozyum. Aynı zamanda Rus ve Kırgız lisanlarında eserlerini yazan Cengiz Aytmatof'un sözleri en önemli sözlerdendir, ne var ki, karşı görüşlerin acımsız eleştirileride vardır. Maçavariani Keşakof isimli Gürcü edebiyatçı da "bir yazarın ancak kendi dilinde edebiyat yapıtı yaratabileceğini" söyler. Akbal içinse buna katılmamak gibi bir seçenek mevcut değildir. İlerleyen zamanlarda Nevai Kütüphanesi'nde yazarların halka tanıtımı yapılır, Türkiye'den gelen yazar Akbal'ın kuvvetli şekilde alkışlanması kendisini epey duygulandırır.

GECE/ TAMADA'LI BİR GECE

Akbal, Sergey Borodin'in evine akşam yemeğine davetlidir, kısa sürede samimiyeti ilerlettikleri Vera ile beraber katılırlar. Özbekistan milletvekilide oradadır, özellikle Timur için yazdığı tarih romanları oldukça meşhurdur, ayrıca Avustralya'dan Hardy, Gürcistan'dan şair Karlo Kalatze, Maçavariani, "Rus eleştirmecisi Özbekistanlı Alişakar" Yevtuşenko ve "Masa tamadası Alim Keşakof" ve başka isimlerde vardır. Şairler bazı özlü sözlerle birbirlerine atıflarda bulunurlar. Karlo Kalatze " Şairler düz yoldan yürümeli, ormanlara, bataklıklara girmemeli." der, bu sözleri özellikle muhattabı olan Yevtuşenko "Yarınki kuşaklar, çocuklarımız bizden hesap soracak. Onlara verecek bir yanıtımız olmalı. Buna şimdiden hazırlanmalıyız" diye karşılık verir. Akbal ise " Ormanlar, bataklıklar öncülerin eliyle çiçek bahçesi haline getirilir. Şairlerdir türlü çirkinliği, kötülüğü yenecek, düzelterek olan" der. Yevtuşenko aynı zamanda aktördür, hayallerinde Türkiye'ye gelip sinema filminde oynamak vardır fakat Akbal, O'na Türkiye'de yasaklı listesinde olduğunu söyleyemez.

23 EYLÜL PAZARTESİ/ ACAYİP BİR KONUŞMA

Akbal yaptığı konuşmada "yazarın çağın en güçlü tanığı" olduğunu ifade eder, hatta bununla alakalı arkadaşı Dağlarca'nın destekleyici sözlerinden örnek verir. Adam ise "Yazarın ödevi emperyalizmle savaşmaktır" der, bu sözler dinleyenler tarafından çok beğenilir, alkışlanır uzun süre. Akbal fikrinin arkasındadır " Yazarın ödevi iyi yazı yazmaktır", bir kunduracı içinde böyledir, ilk evvela elindeki kundurayı en güzel şekilde yapmak onun görevi, ödevidir Akbal'a göre. Kaldı ki, edebiyat haricindeki alanlarda başarılı ve meşhur olmaya çalışmış olan edebi isimler "edebiyatın dışında kalan, kalacak olan" kimselerdir. Konuşmanın sonunda Özbek romancı Mirzakalan İsmail, kendisine " Çok acayip bir konuşma yaptınız" sözüyle tebriklerini iletir. 'Acayip' onların dilinde 'ilginç' manasına gelmektedir.

2 EKİM SALI LENİNGRAD/ BURASI LENİNGRAD

Akbal, Avroza zırlısı, Smonly Sarayı, Deniz Zaferleri Parkı, Kirov Stadı ve benzeri ünlü yerlerde dört saat kadar geçirir. Sanat açısından oldukça değerli bu yerleri gezmek için daha uzun zamana ihtiyaç olduğunu düşünür. Ermitaj özellikle, Rus ve Asya sanatının ;Van Gogh, Renoir, Picasso, Matisse gibi isimlerinin eserlerinin bulunduğu bir yerdir. Tıpkı Louvre, Metropoliten, National Gallery gibi Ermitaj'da önemli bir müzedir.

4 EKİM PAZAR, MOSKOVA/ MOSKOVA GÜNLERİ, GECELERİ

Moskova'da çok fazla gezilmesi gereken yerler mevcuttur. Akbal'ın zamanı hepsini gezmek için yeterli değildir. Bir ara Doğu Akademisi Türkoloji bölümünü ziyaret eder, kendisine *Devlet Ana*'yı neden beğenmediği ile alakalı sorular gelir, yani Türkiye'de edebiyat üzerine olan son gündemler hızlıca oralardan da duyulmuştur.

5 EKİM PAZARTESİ, UÇAKTA/ UÇAKTA DÜŞÜNCELER

Moskova gezisi geride kalmıştır, Akbal uçakta anılardan defterine notlar almaktadır, uçağı Viyana istikametine gider.

GECE VİYANA/ YAĞMURLU VİYANA

Yoğun yağmurların olduğu bir gece Akbal İstanbul'a gitmek yerine Viyana'ya iner. Çantalarından bazıları emanette kalmıştır, otel bulur, oldukça yorgundur.

7 EKİM PAZARTESİ/ BİR FİLM İÇİN

Akbal Urania Sineması'na gider, cinsel hayata dair bir belgesel film alenen cinselliği göstermektedir. Kadın ve erkeğin cinsellik anındaki tepkilerine karşı izleyenler gayet sessiz bir şekilde izlemektedirler. Türkiye'de ise öpüşme sahnelerinde bile salonda bağırımlar, tepkiler, taşkınlıklar... Viyanalılar için anormal bir durum yok filmde, aynı film Şehzadebaşı'nda olsa eşyalar kırılır hatta bina bile seyircilerin üzerine yıkılırdı.

14 EKİM PAZARTESİ, İSTANBUL/ SOVYETLERİ ANLAMAK

Akbal döndüğünden beri çevresine Sovyetler Birliği'ni anlatmaktadır, yirmi günlük gezisi ile alakalı izlenimlerini bazıları inanmadan, önyargılı dinler. Hatta Akbal'da kendisini gezide anladıklarıyla ilgili sorgulamaktadır. Neticede bir geziye gidip, bazı yerleri gezmiş ve bazı insanlarla da tanışmıştır. Konu bir gayeye ulaşmak ve yargılara varmak değildir. Sayısız ve farklı, şaşırtıcı sorular gelmektedir.

29 EKİM SALI/ BİR SAĞDAN BİR SOLDAN

Saçıcı, solcu, gerici, ilerici çok sayıda yerden Atatürk'e dil uzatıyorlar. Cumhuriyet'in 45. Senesi kutlanmaktadır. "Çıktık açık alınla..." Akbal, acaba gerçekten çıktık mı diye düşünür. Atatürk hakkında birçok kaynakta hala eleştiriler yazılıyor, yaptığı her şey sorgulanıyor. Akbal, "Neredeyse Türkiye'yi kurtarması, Cumhuriyeti ilan etmesi, ardı ardına devrim yapması birer suç, cinayet sayılacak. Temelinde Atatürk düşüncesi sevgisi olmayan bir türkiye düşünemiyorum ben."

31 EKİM PERŞEMBE/ ULUSAL DEĞER YIKICISI

Bir edebiyat tarihçisi olan Henri Guillemain, Express dergisi için açık oturuma katılır, burada O'na 'ulusal değerleri' ve 'ün sahiplerini' yıkmaları ile tanındığı söylenir. Guillemain ise bazı isimlere tahammül edemediğini, Vigny, Benjamin Constant ile alakalı eleştirilerini anlatır. *Adolphe* isimli eseri esasen beğendiğini ancak, yazarın eseri yazma amacının sorgulanması gerektiğini vurgular. Ona göre yazarı yazmaya iten duygu azimli olmasıdır. Bayan Stael ile hazırlanan ise sürükleyicidir. Bu hikayeden daha fenası Napolyon'un 1815 senesinde Elbe'den dönerken Benjamin Constant'ın 18. Louis taraftarı olması ve Korsikalı aleyhine yazılar yazdırılmasıdır. Ne zaman ki galip gelen Napolyon olur, hem iyi bir maaş alır hem de Devlet Konseyinde yer alır. Bayan Stael'inde erkeklerle ilişkisi farklıdır, hatta üç çocuğunun da babaları kendi kocası değildir. Yani Guillemain "ulusal değerler yıkıcısı" tanımlaması bilinen, bilinmeyen, yanlış veya farklı aktarılan her şeyi aramasından ve bir edebiyat tarihçisi olmasından dolayı belgeleriyle sunmasındandır.

2 KASIM CUMARTESİ/ MORAVIA'YA GÖRE MAO ÇİNİ

Maocu Çin oldukça enteresan bir ülkedir, özellikle Batı kökenli bir yazar Çin'i derinden incelediğinde "Küçümsemek, önemsememek, alay etmek ister. Sonra kendi davranışlarını kendi de beğenmez." Moravia'nın, *Mao'nun Kültür İhtilali* isimli eserini okurken Akbal, klasik batılı yazar profilini görür. James Joyce'ı, Shakespeare'i bir Çin yazarına soruyor, oysa bunlar "Aç yoksul Çin halkı" için öncelik değildir. Zamanında sergilenen *Othello*' da oyuncuların çekindiğini, Kızıl muhafız seyircilerinde buna istekli olmadıklarını söyler. En nihayetinde devam etmek olanaksız hale gelmiştir. Buradan Sartre'nin sözü hatırlanıyor "aç bir dünyada edebiyatın işi nedir?"

10 KASIM PAZAR/PUSULAYI ŞAŞIRMAK

Zeytinburnu'nda bir düşün salonunda Akbal, Atatürk üzerine düzenlenen törene katılır. Konuşmacılar Akbal, Çağlar, Kuran, Yıldız, Türel ve Kutluk'tur. Halk Partisinden iki yüz kişi ve AP'den bir senatörde

salonda dinlemektedir. Kalın gözlüklerinin ardından kızıp kızmadığını anlamak mümkün değildir. Gericilerden kimse yok gibidir, aksi taktirde oluşacak kalabalıkta vuku bulacak hadiseler bellidir. Akbal, halkın ısrarla geriye doğru gitme isteğini sorgular.

19 KASIM SALI/ HEPSİ BİR TORBADA

Akbal'ın 1950 senesinden beri yakinen tanıdığı Aclan Sayılğan, o zamanlarda aşırı sol görüşlü bir insandır, hatta Akbal ve arkadaşlarını yeterince devrimci ve solcu olmadıklarını düşündüğü için eleştirmiştir. Ne var ki, kendisi tam tersi görüşe, sağ tarafa geçmiştir şimdi. Şimdi; onları "çok solcu" olarak tanımlıyordu. Akşam'da Kemal Tahir'e övgüler sunmuş, hatta Tahir'in romanlarının "bir bilgelik kitabı" gibi değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Akşam'daki yazısında kendisinin Atatürk'ün devrim ve uyarlık uğruna yaptığı her şeye karşı düşüncede olduğundan mı bu övgü dolu yazı? Akbal, yazıyı okumasının ardından kendisinin *Devlet Ana, Bozkırdaki Çekirdek ve Yorgun Savaşçı* eserleriyle alakalı dediklerini bir kere daha tasdik eder. Kemal Tahir ve Aclan Sayılğan'ın yolu birdir.

27 KASIM ÇARŞAMBA/ ADAYLIK SERÜVENİ

1965 senesinde Akbal, inandığı ve güvendiği bazı isimlere destek vermek için TİP Bursa Bağımsız Adayı olur. TİP yöneticilerinin listenin üst sıralarına kendi isimlerini yazmaları neticesinde Akbal adaylığını geri çeker. Ayrıca, toplumcu görüşle bağdaşmayan hareketlerde zaten kendisine uygun değildir. Bu beş on günlük adaylık serüveni sanki bir suç veya leke gibi kendisine yapışacaktır.

25 ARALIK ÇARŞAMBA/ GERÇEK DON KİŞOT ÖYLE AZ Kİ!

Akbal, Nazım Hikmet'in oğlu Memet Fuat'a yazdığı mektuplardaki samimi, yol gösterici ve hayata bağlılığı vurgulayan satırları okur. Hatta burada Don Kişot'tan örnekler verir. Nazım Hikmet'e göre gerçek Don Kişot hareketi pozitif bir eylemle yapılan davranışlar bütünüdür.

1969

6 OCAK PAZARTESİ/ ÖĞLE SONLARI UĞRAŞI...

Gaulle'cü bir yazar olarak tanınan François Mauriac'a neden aktif siyasette yer almadığı sorulur. Mauriac ise cevap olarak beceremeyeceğini, Parlamento hayatının eğlenceli döneminin Barresler döneminde olduğunu hatta " III. Cumhuriyet parlamentosu harikulade bir sirke benziyordu" diye ifade eder. Bazı isimleri yanlış bulsa da, zeka yönünden yüksek insanların yeri olduğunu söyler. Barres'te kendisine sorar: "Milletvekili olmayan insanlar öğleden sonralarını nasıl geçirirler? Ben yaşantım boyunca ancak becerebildiğim işleri yaptım." der.

10 OCAK CUMA/ KONULAR, ÖYKÜLER

Akbal, ilk gençlik zamanlarında öykü yazacak konuların nadirliğini, ilerleyen yıllarda ise öykü yazmak için bir hayli fazlaştığını anlatır, ne var ki bu sefer de yazarlar konular arasında beğenmekte zorlandıkları için yazılmaya değer bulmazlar.

30 OCAK PERŞEMBE/ ŞİİRSİZ ŞAİRLER ÇOKLUĞU

Akbal, 'şair bolluğu' ile alakalı düşünür, binlerce şair olmasına rağmen birçok dönemde gerçekten şiir yazabilmeyi beceren şair sayısının nadirliğini gözlemler. Zaten iyi ve güzel olanın ayırt edilebilmesi içinde lüzumludur bu.

7 ŞUBAT CUMA/ 'DUVAR OLAYI'

Sartre tarafından yazılan *Duvar* isimli kitap Fransa'nın bir kentinde olaylar çıkmasına, bir öğretmenin atılmasına, eleştirilere ve eylemlere sebep olmuş. Sartre buan istinaden "Kitap yakmak ne zaman" diye sorar. Akbal anlar ki, benzer durumlar sadece Türkiye'ye özgü değildir.

15 ŞUBAT CUMARTESİ/ BİR HÖST TUTTURMUŞLAR...

Aclan Sayılğan, Akbal'a bir mektup yazar. Mektubun bazı yerlerine Akbal'ın karşılığı 'höst' şeklindedir. Aclan Sayılğan, kendisine arzu etmesi halinde mektubu yayınlamakta özgür olduğunu da yazar. Ne var ki, Akbal kendisine kıyamayacaktır. Lüzumu da yoktur böyle bir şeyin... Zaten Sayılğan'ın hedefi'solcu sağcılık' veya 'sağcı solculuk' kavramlarında geçmişini hafızalardan sildirmek için 'yeni Osmanlıcı' grubun içinde yer tutmaktır. Aclan Sayılğan, ayrıca Akbal'a özel hayatından başlayarak farklı farklı eleştiriler de yapmıştır. Akbal' a göre ise; sosyalizmin aşırı ucunda yer aldıktan sonra düşüncesinden vaz geçerek eserler yazan, arkadaşlarının artık tam tersi istikametinde mevcudiyete uğraşan bir isimdir. "Batı emperyalizmi batı kültürünün sonucudur" deyip "Namuslu Türk aydınları

bunları size yaptırmayacak” sözleriyle de etrafı korkutmayı hedeflemiştir. Oysa, Akbal’a göre “Namuslu Türk aydınları, namus nedir, dürüstlük nedir ayırdedebilecek kişilerdir.”

17 ŞUBAT PAZARTESİ/ 31 Mart 1969

Taksim’de yakası bayraklı, eli sopalı, bıçaklılar ‘Allah Allah’ nidalarıyla bazı gençlere saldırmışlar. Büyük hadiseler çıkmış, Gelecekte eğer hakiki düşmanlarla bir olay olsa ‘yakası bayraklı’ gruptan kaç kişi yine aynı şekilde gidecek meydana? “Ama o üniversiteli, o işçi gençlerdir dövülecek, ölecek olan...” Akbal, gazetelerdeki vahim resimleri de inceler. “Otuz bir martın provası” dır. Dağlarca “Yobaz sen Allahtan uzaksın” demiş zamanında. Daha önceki gelişinde bir kişi, bu sefer iki kişi öldü Altıncı Filo’da.

28 ŞUBAT CUMA/ KENDİMİ BULMAK

“Bir insanın gerçek değeri her şeyden önce kendinden kurtulmayı ne ölçüde ve ne yolda başardığına bakılarak anlaşılır.” Einstein. Akbal’da başarıya giden yolun ‘kendinden kurtulmak’ olduğunu savunuyor. Yani, egolardan ve bencilliklerden uzaklaşarak, bu duyguları bırakarak ve ilk başta kendini tanıyarak olacaktır bu.

5 MART ÇARŞAMBA/ KANARYANIN UMRUNDA MI?

Fatih Mal Müdürlüğü oldukça kalabalıktır, üç aylığını almaya gelen, kollarında yakınlarıyla kadınlar vardır. Erkekler zaten nadiren yetmiş yaşın üzerine çıkabilmektedirler. Kadınlar hayata sıkı sıkı bağlanırlar. Şu anda güzel görünmeseler de gençken hepsi belki de güzellerdi diye düşünür Oktay Akbal. Zam olup olmadığını soruyorlar fakat mevcut zaman sadece iki yüz elli liranın üzerinde maaş alanlara uygulanmış. Kadınlar iyice kızıyor bu duruma. Akbal’de annesinin maaşını almaya gelmiştir, onlarında maaşıda zamlı tarifedendir fakat Akbal korkar kendisine soran ninelere. Birden kuş sesi işitir. Kuş kimseyi takmadan kendi kendine ötmektedir.İhtiyar bir adam “Yoksulluğa alışmışlar diye zam yapmamışlar” der.

8 MART CUMARTESİ/ LA FONTAINE EYÜBOĞLU

Akbal’ın küçükken gittiği yabancı ilkokulda sürekli çocukların ibret ve ders almaları amacıyla La Fontaine’den şiirler çocuklara ezberletilmiş, Akbal ortaokula geldiğinde hala Fable türündeki bu şiirleri ezbere biliyormuş. Akbal, bu ‘kıssadan hisse’ çıkarma ve ‘insanları adam etme’ durumundan hoşlanmazmış, Eyüboğlu tarafından çevirisi yapılan *La Fontaine’den Masallar* Akbal’a daha samimi, cana yakın ve üstten bakmayan bir üslupla gelmiş hep. Eyüboğlu, çevirisinde, çeviri eserlerin yaratıcı yeniden inşaasını başarıyla sergilemiş.

11 MART SALI/ SONRA KOVBOYLAR BOZULDU

Eski Amerikan kovboylarının kalmadığını, bozulduğunu söyler Akbal. Tom Mix, Buck Joner, Ken Maynard, Tim Mc Coy, Gene Autry gibi ‘hak, hukuk dağıtma yeri’ ve misyonu olan bu isimlerin yerini, kandıran, insanın sırtından bıçaklayan, doğru konuşmayan yani çağımızın özelliklerini yansıtan Amerikan ve İtalyan kovboyları aldı beyazperdede.

30 MART PAZAR/ KÖTÜMSERLİK, İYİMSERLİK

Bir kadın şairi ‘kötümser’ şiirler yazdığı için eleştirmişler. Burada; kötümserlik ve iyimserliğin ne olduklarını iyi tanımlamak gereklidir, birinin bittiği yerde diğeri başlar. Kimi insanın kötümser olarak düşündüğünü de başkası tam tersi olarak düşünebilir. Algılayanın ruh hali ve mutlu, mutsuz hissetmesiyle değişebilir bu.

2 NİSAN ÇARŞAMBA/ KADININ OZANLIĞI

Rimbaud 1871 senesinde; kadın salt kendi benliği için yaşayınca, bireysel özgürlüğü ortaya çıkınca, erkek hegemonyasından kurtulunca ‘ozan’ olabileceğini söylemiş.Bundan bir asır geçmesine rağmen hala kadın ozanlar yok. İçten içe ne kadar duygu hissetmelerde, bazı romanlarda bunlar belirse de, erkek ozanların çok geri planındalar. *Kadın* isimli incelemesinde Simone de Beauvoir, bu durumun aşılabilmesi için ‘erkek’ gibi davranmaları gerektiğini belirtiyor. Erkek hudutlarından sıyrılmak suretiyle, özgürleşerek. Simone de Beauvoir her yönüyle incelemiş. Akbal’da “Şiir özgürlükle yaratılan bir ‘şey’ Ozan kısıtlı olunca şiir darılıyor, küsüyor, gelmiyor...” diyor.

3 NİSAN PERŞEMBE/ BAYAN ONASIS’IN RESMİ

Sabah Gazetesinde Bay ve Bayan Onasis’in öpüşürken çekilen fotoğrafının altında “Delikanlı gibi sevgilisini kucaklamış” yazmışlar, altmış yaşın üstündeki adamın, kırklı yaşlardaki karısını öpmesi şehvetli bulunmuş. Kennedy hatıraları geliyor Akbal’ın aklına. John ve Caroline’in anıları canlanıyor.

Akbal, ilk önce gazeteden resmi keser fakat sonra atar. Hayatta olan bir şekilde hayatına devam edecektir. Kendisini alakadar etmediğini düşünür, Kennedy'nin karısı Onasis'leymiş bana ne diye düşünür.

10 NİSAN PERŞEMBE/ SAVCILIK UĞRAĞIMIZ

Akbal, daha önceden mahkum olmuş bir çeviriyi öven fıkrası yüzünden savcılıkta ifade vermiştir. Aslında O'nun yaptığı çeviren kişiyi övmektir. Kitaba karşı övgü değil yergi yapmıştır. Ancak, çevirenin hukuki olarak suçlanmasına karşı durmaktadır. Geçen sene de Vahdettin'i öven bir yazı dizisi ile alakalı bir durumdan dolayı bilgisine başvurulmuştur. Yazı dizisini yazan kişiyi tanıyıp tanımadığını sorgulamışlardır. Ne var ki, bahsi geçen yazı dizisini kaleme alan kişi zaten günlük gazetede yazan bir yazardır. Akbal, yazılarımız okunmuyor düşüncesiyle hayıflandığı zamaları aklına getirir, yazıları bazıları tarafından oldukça dikkatli okunmaktadır.

27 NİSAN PAZAR/ YÜKSEĞİ HEDEF ALMAK

Akbal, Monte Carlo'yu izlemektedir, De Gaulle'nin politik kişiliğini beğenir, takdir eder fakat bu kez yenilmiştir De Gaulle ve hemen görevinden ayrılır. Kendisi hep "Yükseğe hedef almalı" der. Devlet adamlığındaki istikrarlı tavrı bilinir. On sene başkanlığın ardından, kendi istediği bir konu ulus tarafından kabul görmeyince daha dört sene kalabilecek olmasına rağmen ayrılmıştır. Keske bu tavrı bizim politikacılarımızda da olsa diye düşünür Akbal.

30 NİSAN ÇARŞAMBA/ BÜYÜK BİR YAZAR: SOLZENITSIN

Moskova sokaklarında üzerinde dört farklı dilde 'et' yazan kamyonlar dolaşmaktadır. Fransız gazeteci bu kamyonları, kentın gıda yönünden tedarikli olduğu şeklinde yorumlar. Solzenitsin'in *Çember* isimli romanının finali bu şekildedir. Ne var ki, işin aslı Satalin zamanının yazar tarafından Kafka tarzında ifadesidir. Dostoyevski, Çehov, Gorki gibi büyük isimlerden sonra Solzenitsin'de eserinde derinlikleriyle büyük Rus yazarların arasında yer tutuyor. Bu sebepten dolayı da çok sıkıntılar çekip en sonunda sönük bir hayata mahkum oluyor. *İlk Çember* ve *Kanserliler Pavyonu* gibi eserler ise "Stalin kafası"nın ardından yazılıyor ve Voznesenski, Yevtuşenko gibi şairler kazanılabiliyor.

4 MAYIS PAZAR/ ÇIKMAZDAN BATAĞA

İmran Öktem'in Ankara Merkezinde, Maltepe'deki cenazesinde, namazı kıldırarak din adamı bulunamamış, üstelik bakanların, generealların ve milletvekillerinde bulunduğu camide, İnönü'ye saldırı düzenlenmiş ve olaylar vuku bulmuş. İnönü'ye saldırdığı sırada tabanca çeken bir general; Türkiye'nin sahipsiz olmadığını, 31 Mart ve Kubilay olaylarını içeren konuşma yapmış. Akbal'a göre artık bu olanlar İnönü'nün hatalı politikasının ve 'demokrasıcılık oyunu' ile alakalıdır. İnönü her ne kadar üzölmüş olsa bile 1939 ile 1969 yılları arasında Atatürk ölküsüne gerçekleştirilen "irili ufaklı ihanetler, karşı koyuşlar, rötüşlar" sonucudur ve böyle devam edilmesi çok daha vahim olacaktır.

7 MAYIS ÇARŞAMBA/ YOLLAR DA ESKİYECEK

Başbakan "Yürümekle yollar eskimez." demiş, yani; işçi, öğrenci, köylü ve her isteyen istediği kadar yürümekle özgürdür diyor. 27 Mayıs 1960 senesi evvelindeki Harbiye yürüyüşüne de benzemez. Ankara'daki Danıştay, Sayıştay ve olgun kesimin "iktidarı protesto" gayesiyle yürüyüşü çok sayıda Ankaralı halk tarafından izlenmiştir. Akbal, mayıs aylarını huzursuz olarak nitelendirir fakat suç aslında mütemadiyen beğeni, güven eksiklikleri olan bencilleşmiş toplumdadır.

31 MAYIS CUMARTESİ/ SUSKUNLUKTAN KIZGINLIĞA

Yeni Dergi'de Sait Faik Armağanı düzenlenir fakat sonuçlar özellikle kadın yazarlar tarafından beğenilmez, soruşturma açılır. Orhan Kemal'e ve Baysal'a karşıdır. Mutlaka ödölün kadın bir yazar tarafından kazanılmasını hatta Freud'cü ve Marx'çı yazdığı için kadınların alması gerektiğini savunuyorlardır. Akbal düşünür, şayet soruşturmayı yapan şahıs, armağanın kimin tarafından alınması gerektiği hususunda sorsa kaç kişi bu kadının ismini söylerdi? Akbal, Faik Baysal'ın 1944 senesinde çıkardığı *Sarduvan* kitabının başarısını ve Faik'in politik meşkaleler sebebiyle edebiyata bir süre ara vermesini düşünür. Edebiyatçının mütemadiyen edebiyat üzerine çalışması beklenir, belki de bu politika süreci, Faik'e olan eleştirilerin ve tepkilerin nedenidir. Ne var ki, gene tepki olacaktır kimin kazandığına bakılmaksızın. Akbal'ın bu hareketli hava, edebi çevrelerin üzerindeki ölü toprağını attığı için hoşuna da gitmiştir.

10 HAZİRAN SALI/ KAVGALAR ALANI

Beyazıt Alanı'nda gene toplum polisleri ve öğrenciler arasında olaylar olmuştur; bir genç yaralanır, biri hayatını kaybeder. Akbal, Necati Zekeriya ve Kemal Seyfullah ile Kilim Oteli'nde buluşur, hadiselerin

nedenini anlatmak ister fakat her şey o kadar birbiriyle ilintili ve karışıktır ki sonuç hep bir 'çıkılmaz' yola gider. Ordu ve askerinin durdurulması gerekir.

21 TEMMUZ PAZARTESİ/ AYDEDE NERDESİN?

Ay'a ilk kez insanlar çıkmışlardır, Armstrong ve Aldin bu zamana dek filmleri çevrilen, romanları okunan Ay'a ayak basmayı gerçekleştirmişler, taş toplamışlar oradan, inanıyoruz hepsine der Akbal, başkalarıdır gören fakat biz inanıyoruz.

14 EYLÜL PAZAR, SABAH, MENTON

Akbal, Cote d'Azur'un güzel bir kenti olan Menton'dadır. Bir taraftan Akdeniz'i seyreder, bir yandanda Avrupa Sarayı'nca kendisine verilen geniş kapsamlı bir dosya ile alaklı çalışmaktadır.

GECE/ DOSTLUKLAR

Arthur Miller tarafından PEN Kongresi'nin açılışı yapılır, Miller görevini Emmanuel'e bırakacaktır. Yemekler ve içkiler eşliğinde yoğun konuşmalar, ufak tefek fikir ayrılıkları yaşanır. Öğleden sonrada devam edecektir görüşmeler, "İncir çekirdeğini doldurmaz şeyler" der Oktay Akbal.

15 EYLÜL, PAZARTESİ/ 500 YAZAR

Kültür Bakanı Michelet, devlet yararı için değil, ruh ve vicdan için doğruların dile getirilmesi gerektiğini ifade eder Söylev'de. Bu konuşmasında yazarın ağırlığını ve gücünü vurguluyor. Yaşlıların daha fazla sayıda olduğu PEN'de yoğun konuşmaları not almakta zorlanıyor Akbal, hızlarına yetişmek güç diye düşünüyor. Bir ara Miller'in söylediği "Örgütümüz yazı özgürlüğünü, bu özgürlüğü yok etmek isteyen herkese karşı savunmak zorundadır. Bu saldırılar nereden, kimden gelirse gelsin. İnsanların birbirine saygı duyarak tartışabilecekleri bir forum olmak zorundayız." Sözlerini not alır. Günün ilerleyen saatlerinde yeni dostluklarda kurulur, 'edebiyatın yeri' temel konularıdır. Fildişi Kıyısından Guy Nairay isimli bir edebiyatçının sözleri uyarlık seviyeleri ve edebiyat arasındaki ilişkiyi özetler. "Bizim ülkemizde yeni yeni kuruluyor edebiyat, öldüğünü nasıl söyleyebilirim?"

17 EYLÜL ÇARŞAMBA, MONACO/ OYUNCAK ÜLKE: MONACO

Monaco'da büyük bir sinema salonu olan Gaumont – Palace'da Bulgaristan Delegatesi Mileva; edebiyatın insanlığın ileri gitmesindeki faydalarından bahsediyor, özellikle eğlence çağında edebiyatın önemidir konuştukları. Monaco PEN Başkanı Armand Lunel, Fransa PEN Başkanı Yves London, Monaco Devlet Başkanı Gregh'in de söylemleri hep "Devletin edebiyat alanındaki etkisi" üzerinedir. Ne var ki, uzun uzun yapılan konuşmalar özellikle zaten belli bir seviyenin üzerinde olan, dinleyenlerin ilgilerinin azalmasına neden olur. Hatta bir yerde 'öğüt verme' gibi bir durum yaşanır. Dinleyice ise ayıp olmaması için dinliyor görünüyor. Sonrasında kalabalık muhteşem güzellikteki Monaco'yu gezmeye koyuluyor.

19 EYLÜL CUMA/ VASILIKOS'LA DOSTLUK

Oldukça soğuk ve yağmurlu bir günde Kongre azaları Korsika'ya giderler, Akbal'ın içinden gelmez gitmek. Menton'da kalmayı tercih eder ve Vasilikos ile sohbet etmeye başlar. Kendisine ait olan *Ölümsüz* isimli kitabın başarısını anlattığında Vasilikos çok mutlu olur. İlk kitabı değildir *Ölümsüz*, gösterime giren filmi de başarılı bulunmuştur. Zyi tekrar yazma fırsatı olsa bazı kişilerle alakalı çok keskin ifadelerinin olmayacağını, yazdığı vakit fazlasıyla iyimser olduğunu, Yunan solu ile ilgili düşüncelerini söyler. Yakın zamanda da bir gazetede "Sürgün hayatı insanı daha şoven yapıyor. Ben kökünden kopmuş uluslararası bir yazar olmak istemem, yurdum içimde yaşıyorum." demiş.

28 EYLÜL PAZAR/ ANLARDAN KALAN

Akbal, eski mektupları okur, bazılarını zor olsa bile yırtıp çöpe atar. Atılmalı diye düşünür, bizleri doğru tanıtmayacak şeyler yok edilmeli, eski umutlar, heyecanlar ve hayattaki boşluklarda. Radyodan gelen bir şarkının çevirisini yapar fakat çeviri şarkının tam manasını hissettirmez. "Bir şey tek başına yaşanır, duyulur, başkası duymaz, anlayamaz onu bizim gibi. Bunun için hep yalnızız. Bunun için kimse anlayamaz kimseyi..."

22 KASIM CUMARTESİ/ TARZAN ÖLDÜ

Kimsenin gücü Tarzan'ı öldürmeye yetmedi, diye düşünür Akbal, Weismuller altmış yaşından daha fazladır der, öldüğünde nasıl olsa gazetelerde "Tarzan öldü" haberleri yapacaklar. Akbal, daha evelden öldürmek ister kendi dünyasındaki Tarzan'ı. E yayınlarında da *Tarzan Öldü* çıkmıştır, kendi Tarzan'ı ne gençtir, ne de yaşlı, bezgin bir insanda değildir. Kendi hayal dünyasındaki, çocukluğunun

Tarzan'ı farklıdır. Çocukluktaki güçsüzlere yardım eden ve kuvvetlice bağıran Tarzan'lardandır. Ne var ki, böyle olmaya Akbal özenmez hiç.

6 ARALIK CUMARTESİ/ AĞIR YAŞANTILAR

Kent insanlarını izleyen Akbal, işe yetişmeye çalışan mutsuz insanları gözlemler. "Sanki bu sabah insanlarımız topluca bir cenaze törenine çağırılmışlar" diye düşünür içinden. Asıl olan hayatlarımızın tutuluğu ve rutinliğidir der. Bazı şeyler daha kolay ilerlese sevinçlerde yaşanacak fakat bir türlü olamıyor der.

Kaynakça

Akbal, Oktay. *Geçmişin Kuşları Günlük:2 (1968 – 1969)* İstanbul: Can Yayınları, 1994